

Potilasturvallisuuden edistäminen KYSissä

Pysytään pystyssä – oppaalle kultaa

Pysytään pystyssä – opas voitti ensimmäisen palkinnon International Safety Media Awards – kilpailun painettu media – sarjassa. Kilpailussa palkittiin tapaturmien ehkäisyyn ja turvallisuuteen liittyviä kampanjoita, painettuja, online - ja äänituotteita sekä videoita. Pysytään pystyssä – opas oli ainoa pohjoismaainen palkinnon saaja. KYSin koordinoima Alueellinen kaatumisten ehkäisyverkosto (AKE) on julkaissut oppaan suomen kielen lisäksi englannin, ruotsin ja venäjän kielellä.

Kuopiossa pidetyn Pohjoismaisen potilasturvallisuuden ja laadun tutkimuksen konferenssin abstraktikirja, suulliset esitykset ja posterit ovat saatavilla osoitteessa <http://www.uef.fi/en/web/nsqh2016> KYS oli aktiivisesti mukana sekä järjestelyissä että esityksissä. Seuraava, viides konferenssi järjestetään Tanskassa vuonna 2018.

Turvallisuuskävely tehtiin Anestesia- ja leikkausyksikköön, Traumatologian yksikköön ja selkäkeskukseen, Päivystykseen sekä Kysterin Leppävirran terveysasemalle. Kaikissa yksiköissä tehtiin havaintoja hyvistä käytännöistä sekä kehittämiskohteista.

Juurisyyanalyysimenetelmää on käytetty yhdeksän vakavan vaaratapahtuman läpikäymisessä. Kokemukset ovat olleet pääosin hyvin myönteiset, käsittely syyllistämätöntä ja keskustelu rakentavaa. Jatkossa pyritään selvittely aloittamaan mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen.

Jorma Penttinen
johtajaylilääkäri

Kaisa Haatainen
potilasturvallisuuspäällikkö

Yleistä

- HaiPro – ilmoitus on nyt yhden klikkauksen päässä. Käyttäjien pyynnöstä HaiPro –linkit Sykkeen etusivulla avautuvat suoraan ilmoituslomakkeelle.
- HaiPro – ilmoituksessa on 'tapahtui potilaalle' ja 'läheltä piti – tilanteen' lisäksi uutena tapahtumatyyppinä 'muu havainto / kehittämisehdotus'. Näiden määrä on 8 %.
- Loppuun käsitellyksi kuitattu HaiPro – ilmoitus lähtee tiedoksi ilmoituksen tekijän lisäksi myös ilmoittajan yksikön esimiehille (käsittelijöille). Tämän avulla parannetaan tiedon välittymistä siitä, mihin toimenpiteisiin vaaratilanneilmoitus on mahdollisesti johtanut.
- Joissakin yksiköissä ei ole tehty yhtään vaaratilanneilmoitusta. Potilasturvallisuuspäällikkö tarjoaa näihin yksiköihin koulutusta.
- Potilasturvallisuusyhdyshenkilöverkostossa (pj. Kaisa Haatainen) on 90 jäsentä, joista 30–40 on aktiivisesti verkoston toiminnassa mukana. Mukana on myös Savonia AMK:n ja Itä-Suomen yliopiston edustus. Suositellaan jokaisen yksikön nimeävän yhdyshenkilön, jolla on mahdollisuus toimia verkostossa. Verkosto kokoontuu neljä kertaa vuodessa.

Kehittämiskohteet

- Vakavista vaaratapahtumista, myös potilaan yllättävästä kuolemasta hoidon tai toimenpiteen aikana, tulee aina tehdä HaiPro – ilmoitus.
- Ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitus Valviralle perustuu lakiin terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista (TLT-laki 629/2010) ja tehdään aina HaiPro – ilmoituksen kautta. Näin ilmoitus dokumentoituu myös KYSiin.
- Käsihuuhteen oikea käyttö. Huuhteen kuluksen nostaminen kansalliselle tasolle (100 – 150 litraa / 1000 hoitopäivää).
- Leikkaustiimin tarkistuslistan oikea käyttö jokaisessa leikkauksessa.

Potilasturvallisuusindikaattorit

Vaaratapahtumailmoitukset (HaiPro)	Kaikki ilmoitukset		Muutos		Läheltä piti -tapahtumien osuus %	
	Tammi - elokuu 2016	2015	%	lkm	Tammi - elokuu 2016	2015
Työntekijän tekemät	2360	2285	3	75	39	44
-lääke- ja nestehoito	639	811	-21	-172	33	41
-tiedonkulku ja -hallinta	603	591	2	12	44	45
-kaatumiset ja putoamiset	181	141	28	40	5	7
-laitteet, tarvikkeet ja niiden käyttö	273	195	40	78	60	60
-ilmoitus Valviralle	46	17	171	29	46	53
-painehaavat	10	4	150	6	10	0
-aseptiikka/hygienia	84	48	75	36	64	58
Potilaan/omaisen tekemät	27	29	-7	-2	7	28
Alueelliset	80	104	-23	-24	44	37

Laitteisiin, tarvikkeisiin ja niiden käyttöön liittyvien ilmoitusten määrä kasvoi 40 % ja ilmoitus Valviralle 171 %. Painehaavoihin liittyvät ilmoitukset kasvoivat 150 % ja aseptiikkaan/hygieniaan liittyvät 75 %. Ilmoitusaktiivisuuden lisääntyminen näissä on tärkeää, jotta saadaan mahdollisimman todennukainen kuva potilasturvallisuudesta ja kehittämistarpeista.

Läheltä piti – ilmoitusten osuudeksi tavoitellaan vähintään 50 %. Tämä toteutuu hyvin laitteiden ja tarvikkeiden (60 %) sekä aseptiikan ja hygienian (64 %) kohdalla.

Sekä potilaan ja omaisen tekemiä että PSSHP:n alueen sairaaloista ja terveyskeskuksista tulevia ilmoituksia on edelleen aiempaa vähemmän.

Vaaratapahtumailmoitukset (HaiPro)	Seuraus potilaalle kohtalainen/vakava IV - V kpl (%)		Riskiluokka merkittävä/vakava IV - V kpl (%)		Kehittämistoimen- piteisiin johtaneet ilmoitukset kpl (%)	
	Tammi - elokuu 2016	2015	Tammi - elokuu 2016	2015	Tammi - elokuu 2016	2015
Työntekijän tekemät	176 (8)	126 (6)	19 (1)	19 (1)	291 (12)	187 (8)
-lääke- ja nestehoito	42 (7)	29 (4)	5 (1)	4 (1)	54 (9)	51 (6)
-tiedonkulku ja -hallinta	33 (5)	31 (5)	1 (0)	5 (1)	78 (13)	43 (7)
-kaatumiset ja putoamiset	27 (15)	18 (13)	2 (1)	4 (3)	10 (6)	11 (8)
-laitteet ja niiden käyttö	17 (6)	9 (5)	0	3 (2)	89 (33)	35 (18)
-painehaavat	4 (40)	3 (75)	0	1 (25)	1 (10)	0
-aseptiikka/hygienia	3 (4)	3 (6)	0	0	0	0
Potilaan/omaisen tekemät	5 (19)	5 (17)	1 (4)	0	2 (7)	1 (3)
Alueelliset	5 (6)	5 (5)	0	0	6 (8)	5 (5)

Painehaavat, kaatumiset ja putoamiset sekä potilaan tai omaisen tekemät ilmoitukset olivat seurauksiltaan vakavimmat. Riskiluokkaa määriteltäessä otetaan huomioon käytettävissä olevat ehkäisevät toimenpiteet (suojaukset) ja arvioidaan tapahtuneen uusiutumisen todennäköisyys sekä seuraukset. Riskiluokan määrittely on HaiPro –ilmoituksen käsittelyssä sen vaikeimpia kohtia.

Dokumentoitujen kehittämistoimenpiteiden osuus kasvoi kaikissa tapahtumatyypeissä ja lähes kaksikertaistui tiedonkulkuun ja –hallintaan sekä laitteisiin ja niiden käyttöön liittyvissä vaaratapahtumissa.

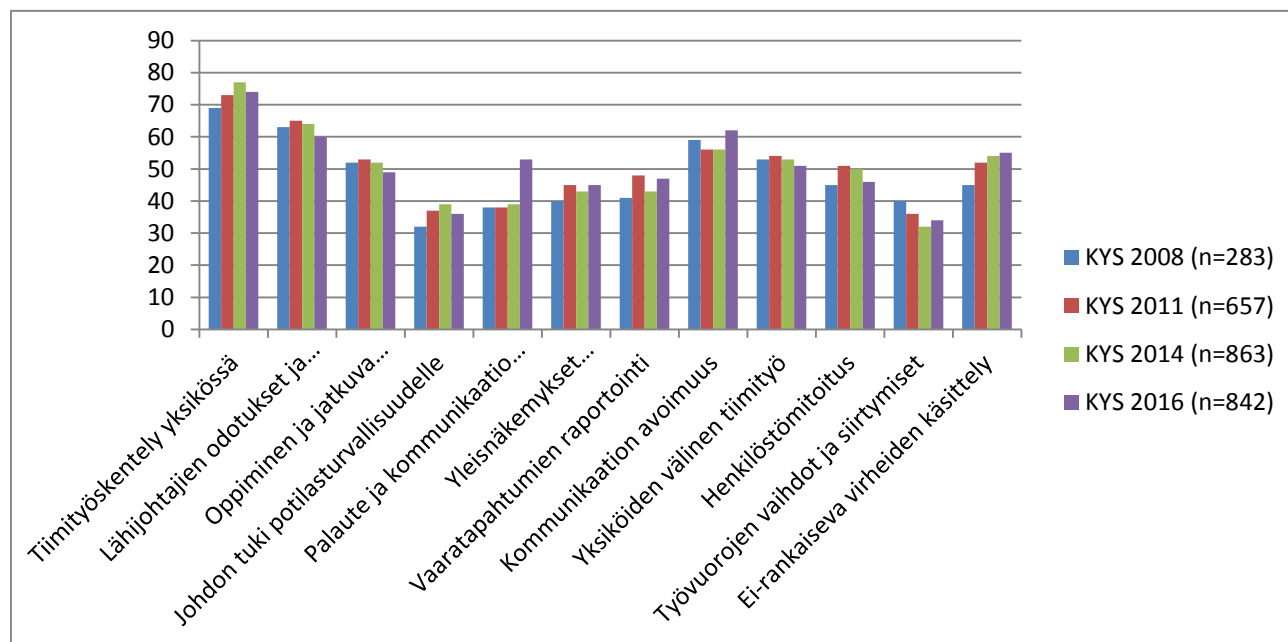
Muut potilasturvallisuusindikaattorit (Kysteri ei näissä mukana)	Kaikki ilmoitukset		Muutos	
	Tammi – elokuu 2016	2015	%	lkm
Hoitoon liittyvät infektiot (SAI)				
-veriviljelypositiivinen sepsis	127	89	43	38
-virtsatieinfektio	99	77	29	22
-pneumonia	65	83	-22	-18
-pinnallinen haavainfektio	77	79	-3	-2
-syvä haavainfektio	45	40	13	5
Hoitoon liittyvät haitat (Hilmo)	3,2	2,4	33	0,8
Käsihuuhteen kulutus (litrat/1000 hpv)	90	94		
Leikkaustiimin tarkistuslistat				
-käyttöaste %	96	83		
-vaihteluväli erikoisaloilla %	87-100	45-94		

Leikkaustiimin tarkistuslistan käyttöaste tarkoittaa tässä vähintään yhden osan täyttämistä. Tarkistuslistan oikea käyttö sisältää alkutarkistuksen, tarkistuksen ennen toimenpidettä sekä loppu-tarkistuksen. Ensi vuonna siirrytään raportoimaan kaikkien kolmen osan täyttäminen.

Potilasturvallisuuskulttuurissa on tapahtunut edistymistä

”Onko KYS mielestäsi turvallinen sairaala potilaille?” – kyselyyn touko-kesäkuussa vastasi joka viides kysiläinen. Potilasturvallisuuskulttuuria arvioitiin HSOPSC -mittarilla tiimityön, johtamisen ja vaaratapahtumien käsittelyn näkökulmista 12 eri osa-alueella. Kuviossa pylväät osoittavat vastaajien arvioita näillä osa-alueilla neljänä eri mittauskertana, vuosina 2008 - 2016. Korkeampi pylväs tarkoittaa parempaa potilasturvallisuuskulttuurin osa-aluetta. Tuloksia hyödynnetään alhaisista vastausprosentista huolimatta toiminnan kehittämisessä KYSissä ja Kysterissä.

Palaute ja kommunikaatio sekä kommunikaation avoimuus ovat aiempaa parempia. Erot edelliseen mittauskertaan ovat tilastolliset merkitsevät ($p = ,000$ ja $p = ,011$). Palveluyksikkökohtaiset tulokset käydään loppuvuoden aikana läpi johtoryhmissä, ja niissä sovitaan tarvittavat kehittämiskohteet. Tämän jälkeen kuntayhtymän johtoryhmä (KUJO) ottaa kantaa tuloksiin.

Posteri kiertää yksiköissä

Lääkehoidon teemavuoden 2015–2016 aikana syntynyt idea lääkehoidon posterin kierrättämisestä eri yksiköissä elää. Posterin on kiertänyt tammikuusta alkaen KYSin eri osastoilla ja suurimmilla poliklinikoilla. Posterin on ollut sekä henkilökunnan että potilaiden nähtävillä, kussakin yksikössä noin kaksi viikkoa. Posterista ovat olleet kiinnostuneita myös Kysteri ja Kuopion kaupunki.

OIKEA LÄÄKITYS – yhteinen tavoitteemme

OIKEA

- 1) potilas
- 2) lääkitystieto
- 3) lääkehoidon peruste
- 4) lääke ja lääkemuoto
- 5) annos
- 6) antotapa
- 7) antoaika
- 8) vaste
- 9) potilasohjaus
- 10) dokumentointi

Palaute posterista on ollut myönteistä. *"On tullut jopa ehdotuksia, että muitakin tärkeitä asioita voitaisiin viestittää näin"*, kertoo pro- viisori Susanna Saano KYSin apteekista.

Tiedoksi

• Influenssarokote kuuluu jokaiselle

KYS suosittelee influenssarokotteen ottamista. Rokote suojaa rokotettua itseään ja pienentää riskiä tartuttaa virusta eteenpäin potilaalle. Laumasuojan ansiosta rokotteesta hyötyy myös työyhteisö sekä rokotetun läheiset kotona, etenkin ne, jotka mahdollisesti saisivat influenssasta vakavan taudin. Viime vuonna noin 50 % hoitajista ja 70 % lääkäreistä otti rokotteen.

KYSissä järjestetään joukkorokotuspäivät 14., 17., 29. ja 30. marraskuuta. Kaikkien meidän yhteinen haaste on varmistaa hyvä rokotekattavuus. Pannaan luvut tänä vuonna paremmiksi!

- KYSissä vietetään ensimmäisen kerran kansainvälistä potilasturvallisuuspäivää 9.12.2016.
- PSSHP:n alueellinen potilasturvallisuusneuvosto muuttuu vuoden vaihteessa. Neuvoston tehtävät ja toimintamalli valmisteillaan PoSoTe – yhteensopiviksi.
- Suomalainen potilas- ja asiakasturvallisuuden toimintaohjelma julkaistaan viimeistään alkuvuodesta 2017. Valmistelussa ovat mukana STM, THL, Potilasturvallisuusyhdistys, Valvira, Fimea ja Itä-Suomen yliopisto.

Potilasturvallisuuskatsaus

Katsaus ilmestyy kolme kertaa vuodessa ja sisältää potilasturvallisuuspäällikön kokoamat tiedot KYS -tasolla (mukaan lukien Kysteri). **Katsaus tulee käsitellä johtoryhmissä ja kaikissa yksiköissä.**

Palveluyksiköiden kehittämispäälliköt raportoivat HaiPro -järjestelmästä saatavat potilasturvallisuusindikaattorit palveluyksikötasolla johtoryhmissä. Raporttien johtopäätökset lähetetään tiedoksi potilasturvallisuuspäällikölle.

Potilasturvallisuuskatsauksen käsittely:

KLIVA 11.10.2016

KUJO 18.10.2016

Tiedoksi: SYKe ja PSSHP:n hallitus, valtuusto ja tarkastuslautakunta